

[Boeck-Hansen.]

er det endnu værre at forurene Ferskvandet. Naturens Kredsløb er sikkert den bedste Renselsesproces, man har, men naar Kredsløbet bliver saa kort, at Ungdommen bader i Vandløb, der er forurenet af Spildevand, og Kreaturerne drikker deraf, fejrer Hygiejnen jo ikke ligefrem Triumfer, og hvad skal de stakkels Dyr drikke af, de er jo henvist til disse Vandløb: Vi fører en energisk Kamp mod Kvægtuberkulosen og lignende slemme Sygdomme, men hvad hjælper det, naar man lader Kreaturerne drikke af smittefarligt Vand. Dertil kommer, at Dyr- og Plantelivet i disse Vandløb forsvinder mere og mere, efterhaanden som de bliver til stinkende Grøfter. Vi bygger Hospitaler og Sanatorier, men langt vigtigere vilde det være at opretholde Sundheden, og intet er saa sundhedsfarligt som Spildevand, intet kan i højere Grad give Anledning til Epidemier. I mange flere Tilfælde, end nogen tænker paa, forurener Spildevandet nemlig Drikkevandet. Derfor maa Spildevandet renses, og det baade mekanisk og biologisk; før det kommer i Nærheden af Dyr og Mennesker, maa det gøres fuldkommen uskadeligt.

I den Henseende har man forskellige Slags Anlæg. Der er f. Eks. Septiktanks, vel at mærke, hvis de bliver rigtigt udført. Man kan ogsaa have Overrislingsanlæg, men naar de anlægges paa smaa Arealer i Forhold til Befolkningen, bliver de saa sure og lugtende, at de ikke er rare at være i Nærheden af. I Tyskland er man i de senere Aar kommet ind paa at oversprøjte store Arealer med Spildevand i saa ringe Mængder, at der ikke kommer nogen Ubehagelighed derved. Saa-danne store Anlæg er der i Øjeblikket i Schlesien, og man bygger nogle Anlæg i Slesvig, og jeg tror, der var Grund til at tænke paa noget lignende heroppe. Mer-udgiften derved skulde kunne afskrives i 3 Aar, og senere skulde man kunne faa en Fortjeneste, der efter Tyskernes Beregning skulde ligge paa $2\frac{1}{2}$ Mk. pr. Person, der er tilsluttet Anlægget. Det kommer af, at disse Arealer bliver meget frugtbare, saa der indvindes store Værdier derved. Var det nu ikke rigtigt, om Staten byggede et saadant Forsøgsanlæg, f. Eks. ved Hillerød, hvor Statsgaardene Faurholm og Trollesminde kunne lede Forsøgene og holde dem under Opsigt? Det vil nok kræve en halvandet Hundrede Tusinde Kroner i Anlægssum, Forsøgene vil ogsaa kræve noget de første Par Aar, men Resultatet vilde sikkert blive, at det kunde betale sig, og i et Land, der bruger saa meget Kunstgødning, som vi gør,

har det vist ikke ringe Betydning at faa Spildevandet anvendt som Gødning. Der kan anvendes meget store Arealer, idet der kun skal være 60 Mennesker i Tilslutning til hver Hektar Jord.

Men foruden Fjernelsen af Spildevand forekommer det mig ogsaa, at Fjernelsen af Dagrenovationen efterhaanden bliver et meget vigtigt Spørgsmaal. Nogle Steder maa man maaske forsøge at gennemføre Forbrændingsanstalter, andre Steder kan man nøjes med mindre. Men der maa sikkert en Lov til, som kræver, at saadan Renovation omgaaende bliver dækket med Jord; saa den ilde Lugt forsvinder, og saa Rotterne ikke kan leve. Naar der dækkes med Jord, opstaar der nemlig en mileagtig Brand, som forjager Rotterne. Den højtærede Indenrigsminister har forelagt Forslag til en Lov om Rotteplagen. Jeg maa maaske have Lov at sige, at det er den bedste Lov, den højtærede Indenrigsminister nogen Sinde har foreslaaet; naar jeg ser bort fra, at Udgifterne maaske er fordelt paa en forkert Maade, forekommer det mig, at Indenrigsministeren aldrig har gjort noget saa godt som dette. Men skal man bekæmpe Rotterne, maa man ogsaa fjerne deres Ynglesteder. Byhygiejnen er et overordentlig vigtigt Spørgsmaal her i Landet, og Staten uddanner selv paa sine Skoler Specialister, saa man kan faa gode Raad, naar man bare vil følge dem. De Penge, der bruges til dette, er jeg overbevist om i det lange Løb vil spares paa Hospitalsudgifter og andre Hjelpeforanstaltninger, og det er dog bedre at afværge Sygdommen end at helbrede den.

Jeg vil slutte med at sige, at vi ude paa Landet er meget interesserede i, hvordan man vil iværksætte Loven om Enhedspolitiet. Hidtil har vi ikke haft meget Politieude paa Landet, og det skyldes maaske nok i højeste Grad, at vi opfører os noget bedre, end man gør i de store Byer, men til Dels skyldes det vel ogsaa, at man gerne har villet spare derude og har sparet for meget. Derfor mener jeg, at naar nu det hele kommer under een Hat, var det maaske rimeligt, at disse Landevejsriddere blev sat under lidt mere Opsyn. Politieudgifterne skal jo nu fordeles nogenlunde ligeligt, og saa var der i og for sig noget rimeligt i, at Politiet ogsaa blev fordelt nogenlunde ligeligt.

Det kan vi vist ikke overkomme, for der er visse Steder, hvor Folk opfører sig saa daarligt, at de skal have meget Politieude til at passe paa sig. Men i den Politikreds, hvor jeg bor, har vi kun een Politibetjent for hver 14 000 Indbyggere; i København